HÉTKÖZNAPI GYŐZELEM

5. Mit gondolt az elnök a széna láttán?

A takarmánykiesést — a terv szerint — pótolta a másodszor elvetett terület. A fegyelem javulása, a rendszeres munka következtében úgy látszott, hogy a termésátlag jóval meghaladja majd a tervezettet, s ebből a kiesett egymilliós hiány egy részét sikerül előteremteni. Egy részét —, de nem a egészet! Az emberek pedig azt várják, hogy ha ígéretet kaptak, a valóság is járjon az ígéret nyomában. Jól tudta a vezetőség is, meg az elnök is, hogy figyelik őket, hogy a jelenlegi problémáik zöme csak akkor fog végleg megoldódni, ha a tagság kezében tarthatja zárszámadáskor az ígért összeget. Ehhez pedig a növénytermesztés egyedül nem lesz elég, még akkor sem, ha... ha az árpa termésátlaga esetleg enynyi, a krumplié, a cukorrépáé... Nem! Nem lehet így! Nincs ha...! Az ígéret nem arra vonatkozott, hogy ha.... az ígéretet teljesíteni kell. De lehet?

Vass András, az állattenyésztési brigád vezetője.

A számokon gondolkozott már a vezetőség többsége. Csatáztak, vitatkoztak, próbálták szolgálatukba állítani a számokat. Hanem a számok visszamosolyogtak, gúnyosan, lenézően: ugyan már emberek! Ha egyszer nem lehet, nem lehet!

Mint a villám, úgy cikkázott végig az elnök gondolatán a felismerés a széna láttán: van! Van mód! Lehet! A-zért-is! Hisz az a szénamennyiség, ami itt fekszik a renden, jóval több állat tartására elegendő, mint amit terveztek. És nemcsak szenából lesz több, hanem árpából, kukoricából, pillangósokból, ami az állattenyésztés szempontjából a lényeg.

— András barátom! — fordult egy reggel Nagy Sándor Vass Andráshoz, az állattenyésztési brigád vezetőjéhez, miután a széna mégis csak a helyére került, — mi lenne a véleményed? Háromszázhetvenkét mázsa szarvasmarha leadása szerepel a tervben. Ha mi ezt felemelnénk, mondjuk ötszázra! Mit gondolsz?

— Mennyivel jelentene az több forintot — nyúlt papír, meg ceruza után Vass. — És, ha mondjuk, nem öt, hanem hatszázra lehetne...

A vezetőség hát megint összeült és megvitatta, van-e reális lehetősége ennek az új elképzelésnek? Hogy a több forint jó lenne, abban egyetértettek. Csakhogy, lehet-e igazán?

— Ne szóljunk erről az embereknek! Legalább addig ne, amíg nem egészen biztos! Felesleges új terhekkel izgatni őket!

— Miféle új terhekkel? Mi ebben a teher?

— Hát a munka! Mennyivel több munka az! Hol vesszük hozzá az embereket?

— Azokat még csak vennénk... talán! Hanem a marhákat hol vesszük? Közreadunk tán valami hirdetést a Népszabadságban, hogy: „selejtmarhák figyelem! A nemesvámosi termelőszövetkezet hizlalásra vállal kihasználatlan selejtmarhákat. Bőséges koszt, remek gondozók! A jelentkezőket magánházaknál helyezzük el."

— Nem kell ebből viccet csinálni elvtársak! Igaz ez anélkül is! Hol kapunk mi most hizlalásra alkalmas állatokat? Kitől? Hisz a környéken nincs eladó állat! Nekünk meg van hozzá valamink a szénán kívül? Vagy szénán hizlalunk?

— Nem lehet így emberek! Nem azon kell törni a fejünket, hogy hogyan nem lehet hatszáz mázsát teljesíteni a tervezett helyett, hanem azon, hogy mennyivel lehet többet. Amire nincs lehetőség, arról nem kell itt senkit meggyőzni!

Újra előkerültek a tervek, amiből kiderült, hogy igenis, van reális alapja az állathizlalási terv felemelésének. A kukorica és a pillangósok vetésterülete és a tervezettnél magasabb hozama mellett, ott a burgonya, árpa, siló. Hizlalnivalót meg akár a saját gazdaságukban is találnak. Van ott még bőven selejteznivaló!

— Hát 'iszen megpróbálni mindent meg lehet...

S másnap Nagy Sándor és Vass András, nyakuk közé szedték a lábukat. Járták a megyét, a szövetkezeteket — és szereztek „alapanyagot". Egy-két nap múlva behajtották az első szállítmányt, aztán a másodikat, a harmadikat, teheneket, tinókat, bikákat vegyesen. Selejtezték a saját állatállományukat is, s az év végéig a tervezett 372 mázsa szarvasmarha helyett 678 mázsát adtak el az Állatforgalmi Vállalatnak. Kereken háromszázhuszonhatezer forinttal jövedelmezett többet az állattenyésztés, mint a gazdasági év elején tervezték.

Javában híztak már az állatok, amikor egy sor területen eldőlt a sok „ha" is, amitől aztán csakugyan megjött a bizalmatlankodók reménye. A tavaszi árpából tizenhárom mázsás átlag termett a tervezett hét helyett. Burgonyából — csak burgonyából! — háromszázhetvenezer forint volt a bevételük! Majdnem háromszor annyi, mint amire számítottak! S a cukorrépájuk is százkilencvennyolc mázsát adott holdanként, pedig százötvenben is alig hittek a tervkészítéskor!

— Ja, barátom! — mondhatná valaki, — az idén sikerült. De mi lesz egy „normális" esztendőben? Meg lehet ezt ismételni?

Ma már az a tagság és a vezetőség véleménye, hogy meg lehet ismételni. Sőt! A többtermelés nem ördögi tudomány. Az igaz, hogy az állattenyésztésre, meg a selejtállomány hizlalására eleinte valóban a kényszerűség vitte őket olyan mértékben, ahogyan végigcsinálták, de közben megtanultak még jobban számolni. Rájöttek arra, hogy egyrészt a hizlalás kifizetődő, másrészt, hogy egy hozzájuk hasonló gazdaság az elkövetkezendő években még nem tudja saját állatállományának szaporulatából biztosítani sem a hízó, sem a tenyészanyagát. Márpedig az lenne az igazi! De így sem rossz, csak időben kell gondoskodni a felvásárlásukról. Ha aztán a selejtjószágra háromnégy hónap alatt ráhizlalnak 120—160 kilót — napi egykiló húszharminc dekát — nem is jár rosszul a szövetkezet. Minél rövidebb idő alatt, minél nagyobb súlyt előállítani, és lehetőleg elsőosztályú minőségben — ez az állattenyésztők jelszava.

— Nem lehet ráfizetésből megélni! — mondják ma már magabiztosan a vámosiak.

Egyrészt idejében felvásárolni, másrészt amit csak lehet, — ameddig szükséges — selejtezni. A nyolcliteres fejési átlag, ami jelenleg van a tehenészetükben, éppen csak arra jó, hogy ne fizessenek rá. Elégedetlenek ezzel, és igazuk is van.

Tízliteres átlagra törekszenek s most ezért folyik a harc. Ezért tették kizárólagossá a mesterséges megtermékenyítést, amivel igen jó eredményeket érnek el. Ezzel biztosították, hogy csak jó örökítőképességű, nagy termelékenységű apaállattól származnak borjak. Bevezették a házi törzskönyvezést is, s ennek felhasználásával, valamint a meglévő állatok állandó selejtezésével fiatal állományt alakítanak ki. A háztáji gazdaságokban levő tehenek borjait felvásárolják, vesznek üszőket a TEGI útján is, s ahány állat csak alkalmas a tenyésztésre, azt mind tenyésztésbe fogják. Ezzel érik majd el, hogy néhány év alatt nemcsak mennyiségileg szaporodik megfelelően állatállományuk, hanem jelentősen megjavul a termelési és tenyészérték is.

Szanati Anna
Vágvölgyi László

(Folytatjuk)

Következik: Akikre mindig lehet számítani.

Műszaki fejlesztés Dudaron

Az ötéves tervben a bányászat egyik legfontosabb feladata a műszaki fejlesztés. A kongresszusi irányelvek 40 százalékban szabják meg a géppel jövesztett és felrakott szén mennyiségét. Ebből a feladatból a mi üzemünknek is ki kell vennie a részét. Nem kis büszkeséggel állapíthatjuk meg, hogy ennek a megvalósításában üzemünk igen komoly feladatot kapott.

Részleteiben vizsgálva e számot, a következő képet kapjuk: 1959-ben gépi jövesztéssel egy granim szenet sem termeltünk, 1960-ban egy széngyalú beállításával az összes széntermelés 9,4 százalékát jövesztettük géppel, 1961-re egy újabb lengyel szénmaró márciusi beállításával a termelés 37,8 százalékát fogjuk gépi jövesztéssel termelni. Hidasi-féle felrakókkal 1959-ben a termelés 2 százalékát, 1960-ban 4,3 százalékát, 1961-ben négy gép állandó üzemeltetésével a termelés 9,4 százalékát fogják felrakni. A gépi jövesztés és felrakás ilyen nagymértékű növelésével csökken — ha nem is ennyivel — a rárobbantással termelt szén mennyisége, az 1960-as 3,5 százalékról 1961-re 2,3 százalékra.

A gépesítéssel párhuzamosan nő a vassal biztosított frontok száma és hossza. Két gépi jövesztésű front egész éven át támmentes, vastámmal és süveggel biztosított módon üzemel majd. Az év második felében az újabb acélsüvegek beérkezése után egy harmadik frontot is korszerű biztosítással tudunk működtetni. Ezzel elérjük, hogy szeptembertől az összes fronthomlok-hossz 73,6 százalékát korszerűen biztosítjuk.

1961. elején megoldottuk a meddőhányó gépesítését, amely kilenc ember produktív munkára helyezését tette lehetővé. Még az első negyedévben megoldjuk a Szabadság-akna szállításának teljes gépesítését, mely a bányából teljesen eltünteti a csilleszállítást és napi 15 főt szabadít fel improduktív munkákról.

Május 1-től a földalatti iszapolás meggyorsítására és biztonságosabbá tételére a homokbányában áttérünk egy újabb baggerrel az iszaphomok két padba fejtésére. Még ez évben beépítjük az új, a jelenleginél 50 százalékkal nagyobb teljesítményű szellőztetőt.

Az év első negyedében további munkahelyi koncentrációt hajtunk végre és 3 frontfejtésnek a szenét fogjuk egy közös szállítószalagon szállítani.

A front töltőállomásokat újabb három láncpálya építésével tovább gépesítjük. Hasonló szállítási és töltési koncentrációt hajtunk végre a rakodógépes kamrafestéseknél is.

Fenti fontosabb műszaki fejlesztést és termelékenységemelést elősegítő intézkedésen kívül ez évben a munkaversenyt és az anyagi ösztönzést is ennek szolgálatába kívánjuk állítani. Például a feltárásoknál és elővájásoknál a felajánlást eddig csilleszámban tették meg. Javasoljuk a csapatoknak, hogy centiméter műszakban adják meg vállalásukat.

A műszakiak versenyvállalásaikat a jövesztési és gépiomlasztási terv túlteljesítésére, az üzemnél levő acéltámok és süvegek kihasználásának fokozására és a veszteség csökkentésére teszik.

Ez évben az anyagi ösztönzést szeretnénk a műszaki fejlesztésért jobban felhasználni. Így az igazgatói alapból a frontsebességek, rakodási teljesítmények növelésére, a tám kihasználására és a veszteségek csökkentésére céljutalmkaat tűzünk ki. Prémiumrendszerünkkel is ezt igyekszünk elősegíteni.

Ezekkel az intézkedésekkel és versenyvállalásokkal kívánjuk elérni a több mint 50 százalékos rakodást, a napi frontsebesség 30 százalékos növelését és a fafelhasználás 6 százalékos csökkentését.

Úgy hisszük, hogy az általunk megteendő intézkedések, a dolgozók és műszakiak vállalásai meg is fogják hozni gyümölcsüket és az ötéves terv első évének feladatait akadály nélkül fogjuk teljesíteni.

TIHANYI ALAJOS,
a dudari bányák üzemvezetője

Nyomdászok és parasztok

Hétfő nem volt könnyű nap a veszprémi nyomda dolgozóinak. A nagy szenzáció, a Vénusszal randevúzó rakéta megnyújtotta munkaidejüket. (Nem „úszott" el az újság, de a munka nagyon a körmükre égett.) Egész napra megvolt a kifogyhatatlan beszéd-téma, de ahogy haladt a munka, ahogy végéhez közeledtek, egyre több szó esett egy földi, egy egészen földi dologról. A nyomda kommunista dolgozói a munka végeztével társadalmi munkára indultak. Egy néhány dolgozó parasztcsaládot kerestek fel a városban, amelyek még nem tagjai a termelőszövetkezetnek.

Vénusz, rakéta, termelőszövetkezet, agitáció — furcsán hangzanak így egymás mellett ezek a szavak. A rakéta az eget ostromló ember belátthatatlan erejét és félkezhetetlen energiáját példázza, a termelőszövetkezeti agitáció meg földi dolgainkra hív. Hívott a kötelesség, a felelős gondolkodás és a munkások mentek. Nem törődtek az aznapi munka fáradalmaival, azzal, hogy jobb lenne lepihenni. Az esti beszélgetésnek nem volt azonnali, közvetlen eredménye. A szóváltás végén a néhány kívülálló nem kérte a ceruzát, nem írta alá a belépési nyilatkozatot, és mégsem volt eredménytelen ez a találkozás.

A legfőbb értéke talán az volt, hogy a munkások, parasztemberek első kézből váltottak szót napjaink legfőbb kérdéséről, a termelőszövetkezetről. Érdekes, rendkívül érdekes volt a hallottakat összevetni a két-három, vagy éppen az öt-hat évvel ezelőtti ilyen beszélgetések tartalmával, hangjával. Akkoriban az agitátor egyszerűen a termelőszövetkezetek létjogosultságáról győzködött, nemegyszer a türelmetlenség fals hangja is belekeveredett a meggyőző szóba...

Ma más, alapjában más a helyzet. A termelőszövetkezeti mozgalom ma már nem jár gyermekcipőben. A parasztélet uralkodó formája lett. (Megyénkben nincs jelentős számuk a kívülmaradottaknak, mégis kell velük foglalkozni.) A kívülállók hangja védekező lett. Nem arról folyik ma már a szóváltás, hogy jó-e, vagy rossz a termelőszövetkezet, hanem időnként arról, hogy a helyi termelőszövetkezet nem él jól a lehetőséggel, van még kihúzás a tagok között. Ez a védekező „érvelés" ma már csak a kívülállók önmegnyugtatására jó, arra, hogy ideig-óráig húzzák, halogassák a belépést.

De nem is ez most a lényeg. Sokkal inkább az, hogy nem szabad magukra hagyni ezeket az embereket. Beszélni kell velük, magyarázni, hogy hol a helyük, kikkel és merre kell haladniuk.

Nagyon tanulságos volt ez az esti beszélgetés. Mielőtt végeszakadt volna a társalgásnak, a vendéglátó gazda nem is vendégeinek, talán csak önmagának tett egy rendkívül figyelemre méltó megjegyzést, éspedig azt, hogy: vele még így nem beszéltek. Miért? Eddig, hogy beszéltek? — kérdésünkre azt válaszolta a gazda, hogy csak úgy „általában". — És ez az, amit nem szabad csinálni. Általában beszélni annyit tesz, mint mellébeszélni.

Volt egy másik is. Indulás előtt valami olyasféle izgalom is érződött a munkások között, hogy meg tudnak-e felelni, helyt tudnak-e állni a beszélgetés során. Helytálltak, jól, eredményesen. Nemcsak az itteni termelőszövetkezet eredményeit, a munkaegység értékét ismerték pontosan, de azt is, hogy a kapások művelésével megkésztek és, hogy a közös, valóban nagyüzemi gazdálkodás alapjainak megteremtésével a jövőben több sikerrel gazdálkodhat a termelőszövetkezet, ha még jobban összefognak. A nyomda kommunista dolgozói oly lelkesen, őszinte meggyőződéssel beszéltek a holnapi új termelőszövetkezeti tagokkal (akik ma is szövetségeseink), hogy a kívülállónak éreznie kellett: a munkások nemcsak nagy elhatározásukat szeretnék megkönnyíteni, hanem később is maguk mellett tudhatják segítségüket.

Szónokiasnak, vezércikkszerűnek hangzik, de igaz, való igaz, hogy ez a hétfő esti beszélgetés mindkét „tárgyaló fél" szempontjából hasznos volt. A munkásokban erősítette haladásunkért érzett felelősségüket, és annak tudatát, hogy szükség van ilyen szóbeli segítségre is. A meglátogatottaknak meg azt kellett érezniük: nem csupán egyéni ügy, hogy hogyan döntenek. Elhatározásukat és későbbi lépésüket is figyelemmel kísérik az idősebb testvér: a gyárak, az üzemek munkássága.

(t. L)